2024/2316

10.10.2024

EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2024/2316

av den 11 april 2024

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Enisa (Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå) för budgetåret 2022

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Enisa (Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå) för budgetåret 2022,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av revisionsrättens särskilda rapport nr 05/2022,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0134/2024), och av följande skäl:

A. Enligt Enisas (*byråns*) inkomst- och utgiftsberäkning ([1]) uppgick den slutliga budgeten för budgetåret 2022 till 39 207 625 EUR, vilket är en ökning med 67,03 % jämfört med 2021. Ökningen av byråns budget beror främst på ytterligare uppgifter i samband med genomförandet av pilotprogrammet *Cybersecurity Support Action*. Byråns budget kommer huvudsakligen från unionens budget.

B. Revisionsrätten förklarar i sin rapport om byråns årsredovisning för budgetåret 2022 att man har fått rimliga garantier för att byråns räkenskaper är tillförlitliga och att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning

1. Europaparlamentet noterar med uppskattning att insatserna för budgetövervakning under budgetåret 2022 resulterade i ett budgetgenomförande av åtagandebemyndigandena för året på 99,93 %, vilket innebär en ökning med 0,42 % jämfört med 2021. Parlamentet noterar vidare att genomförandegraden för betalningsbemyndiganden under innevarande år var 52,02 %, vilket är en minskning med 25,38 % jämfört med 2021.

2. Europaparlamentet betonar att beloppet i byråns slutliga budget är resultatet av en ändring på 15 000 000 EUR som antogs av styrelsen den 5 augusti 2022 till följd av genomförandet av en stödåtgärd för cybersäkerhet som syftar till att stärka byråns insatser för att stödja medlemsstaterna i enlighet med dess mandat. Parlamentet noterar att merparten av åtagandena inom ramen för stödåtgärden för cybersäkerhet undertecknades sent under året, vilket förklarar den relativt låga betalningsgraden (och den efterföljande stora överföringen till påföljande år).

Verksamhetsresultat

3. Europaparlamentet uttrycker sin uppskattning över att byrån genomförde 100 % av sitt arbetsprogram under 2022. Parlamentet välkomnar att byrån använder nyckelprestationsindikatorer för att bedöma sin verksamhet och sina resultat i förhållande till sina mål i arbetsprogrammet. Parlamentet observerar att vissa resultat (*outputs*) inte fullt ut nådde upp till sina mål på grund av omprioriteringen av resurser för att tillhandahålla stödåtgärden för cybersäkerhet som svar på Rysslands olagliga och oprovocerade invasion av Ukraina. Parlamentet noterar att bland de resultat som påverkades av denna omprioritering fanns resultat 4.2 (Utveckla och förbättra standardiserade operativa strategier, förfaranden, metoder och verktyg för cyberkriser) och resultat 5.3 (Initiera utvecklingen av ett tillförlitligt nätverk av leverantörer), med flera.

4. Europaparlamentet är medvetet om att Rysslands olagliga och oprovocerade invasion av Ukraina dominerade unionens säkerhetsagenda under 2022. Parlamentet noterar med tillfredsställelse att byrån intensifierade sin samordning och beredskap och bidrog till unionens gemensamma lägesuppfattning genom att tillhandahålla regelbundna lägesrapporter om cyberverksamhet. Parlamentet framhäver att samordningen och informationsutbytet intensifierades även med cybersäkerhetsnätverk, såsom Europeiska kontaktnätverket för cyberkriser (EU-CyCLONe) – som består av nationella myndigheter för hantering av cybersäkerhetskriser – och ett stort antal sektorsgrupper som stöds av byrån. Parlamentet välkomnar byråns insatser för att säkerställa kommunikationskanaler mellan politiska, operativa och tekniska nivåer och ökat samarbete med nätverket av enheter för hantering av it-säkerhetsincidenter.

([1]) EUT C 377, 30.9.2022, s. 2.

5. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att byrån under 2022 testade EU:s färgdiagram, med syftet att ge en snabb översikt över sådana cyberincidenter och cyberhändelser som påverkar unionens kritiska sektorer till följd av cyberverksamhet i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Parlamentet noterar att dessa sektorer bidrog till kommissionens integrerade lägesuppfattning och analysrapport, med 52 uppdateringar avseende rådande läge och incidenter i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina, vilket bidrog till unionens krishanteringsmekanism.

6. Europaparlamentet noterar att antalet cyberattacker mot EU-organ, enligt revisionsrättens särskilda rapport 05/2022 *Cybersäkerheten vid EU:s institutioner, organ och byråer*, ökar kraftigt och nivån av cybersäkerhetsberedskap inom EU:s organ varierar och svarar på det hela taget inte upp mot de ökande hoten. Parlamentet observerar att då unionens organ är tätt sammanlänkade kan en svaghet hos en av dem innebära ett säkerhetshot för andra. Parlamentet betonar att revisionsrätten rekommenderar att byrån tillsammans med incidenthanteringsorganisationen för unionens institutioner, organ och byråer bör öka sitt fokus på de unionsorgan som har mindre erfarenhet av att hantera cybersäkerhet genom att a) identifiera prioriterade områden där unionens institutioner, organ och byråer behöver mest stöd, till exempel genom mognadsbedömningar, och b) genomföra kapacitetsuppbyggande åtgärder, i enlighet med deras samförståndsavtal. Parlamentet uppmanar byrån att ta itu med de problem som revisionsrätten tagit upp och rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om eventuella åtgärder som vidtagits i detta avseende.

7. Europaparlamentet noterar att byrån genomförde olika insatser under 2022 för att fullgöra sin uppgift att stödja unionen. Parlamentet noterar att byrån visserligen kunde erbjuda sitt stöd till flera politiska ärenden, såsom nätverks- och informationssäker, cyberresiliens och digital operativ motståndskraft, men att resursbegränsningar hindrade byrån från att aktivt stödja politiska ärenden med cybersäkerhetsbestämmelser, såsom det europeiska hälsodataområdet, och andra viktiga politiska ärenden, såsom digitala marknader och digitala tjänster. Parlamentet noterar att annan verksamhet inbegrep att informera beslutsfattare om effektiviteten i de befintliga cybersäkerhetsramarna och ge stöd till kritiska sektorer. Parlamentet noterar vidare att antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2555 ([2]) (NIS 2-direktivet) utmärker sig som en åtgärd för att ta itu med utmaningar och harmonisera politiken i hela unionen. Parlamentet förstår att bristen på harmonisering i genomförandet av NIS 1-direktivet ledde till ett fragmenterat policylandskap, vilket man tar itu med genom NIS 2-direktivet. Parlamentet är medvetet om att det sistnämnda utvidgar sitt tillämpningsområde och inför nya övergripande uppgifter för byrån, såsom unionens register för digitala enheter. Parlamentet betonar att byrån anpassade sina tjänster och resurser med en ny strategi för att möta de föränderliga kraven i cybersäkerhetslandskapet.

Effektivitet och vinster

8. Europaparlamentet noterar att byrån arbetade för att öka sin användning av tjänster som delas med andra byråer och/eller kommissionen, till exempel genom myndighetsövergripande och interinstitutionella upphandlingsförfaranden, och dela tjänster med Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop) och Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning (ECCC). Parlamentet noterar vidare att byrån under 2022 undertecknade ett servicenivåavtal med det nyligen inrättade Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning om tillhandahållande av dataskyddsombuds- och revisorstjänster till centrumet, som ska genomföras under 2023.

9. Europaparlamentet noterar de åtgärder som byrån vidtagit för att övergå från den traditionella personalberäkningsmetoden till en strategisk personalplanering för att förutse och åtgärda personalbrister i syfte att bygga upp en flexibel personalstyrka och allokera resurser till prioriterade områden.

10. Europaparlamentet välkomnar byråns bidrag till främjandet av delade funktioner mellan byråer genom flera nätverk på områdena upphandling, personalförvaltning, IKT, riskhantering, prestationsstyrning, dataskydd, informationssäkerhet och bokföring. Parlamentet framhåller de övergripande fördelarna med att samarbeta och anpassa bästa praxis och att gemensamma initiativ för samman olika perspektiv, minskar dubbelarbete, förbättrar lärandet och stärker relationerna mellan deltagarna. Parlamentet uppmuntrar byrån att hitta interna förfaranden som skulle kunna effektiviseras med hjälp av nya it-verktyg.

11. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse byråns deltagande i det pilotprojekt inom EU-byråernas nätverk som syftar till att stödja unionens byråer att öka sin beredskap inför den kommande nya förordningen om cybersäkerhet.

12. Europaparlamentet påminner om att byrån i högre grad behöver digitalisera den interna driften och förvaltningen, och även skynda på digitaliseringen av förfaranden. Parlamentet betonar att byrån behöver fortsätta att vara proaktiv i detta avseende för att undvika en digital klyfta mellan byråerna.

([2]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2555 av den 14 december 2022 om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 och direktiv (EU) 2018/1972 och om upphävande av direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet) (EUT L 333, 27.12.2022, s. 80).

Personalpolitik

13. Europaparlamentet noterar att 89,02 % av tjänsterna i tjänsteförteckningen var tillsatta den 31 december 2022 och att 73 av de 82 tjänster som får tillsättas enligt EU-budgeten hade tillsatts (jämfört med 76 tillåtna tjänster 2021). Parlamentet noterar dessutom att 27 kontraktsanställda, 10 utstationerade nationella experter, 10 interimsanställda och 16 uppdragstagare arbetade vid byrån under 2022.

14. Europaparlamentet noterar med oro den ojämna könsfördelningen bland byråns högre chefer och mellanchefer, där 12 av 17 chefer är män (71 %). Parlamentet anser att könsbalansen bland byråns högre chefer och chefer på mellannivå måste förbättras. Parlamentet påminner om vikten av att säkerställa könsbalans och uppmanar byrån att ta hänsyn till denna aspekt i samband med framtida utnämningar på högre chefsnivå och mellanchefsnivå. Parlamentet noterar könsfördelningen bland byråns styrelseledamöter, där 41 av 55 ledamöter (75 %) är män. Parlamentet konstaterar att styrelsens sammansättning i stor utsträckning beror på medlemsstaternas nomineringar. Parlamentet insisterar på att kommissionen och medlemsstaterna ska beakta vikten av att säkerställa en jämn könsfördelning när de nominerar sina ledamöter till byråns styrelse. Parlamentet noterar den jämna könsfördelningen bland byråns totala personal, med 57 män (52 %) och 53 kvinnor (48 %). Parlamentet noterar de åtgärder som byrån vidtagit för att ta itu med könsbalansproblem, bland annat en översyn av byråns rekryteringspolitik för att uppmuntra ansökningar från kvinnor. Parlamentet noterar vidare att byrån i sin verksamhetsstrategi har planerat att senast i slutet av 2025 erhålla EU-byråns nätverks spetskompetensintyg inom mångfald och inkludering (*Certificate of Excellence in Diversity and Inclusion*).

15. Europaparlamentet noterar att byrån har en policy för skydd av individens värdighet och förebyggande av mobbning och sexuella trakasserier, och att byrån ingår i arbetsgruppen för konfidentiella rådgivare mellan byråerna. Parlamentet ser fram emot deras rapport och rekommendationer. Parlamentet noterar att inga fall av trakasserier rapporterades under 2022 och uppmuntrar byrån att vidareutveckla arbetet för att förebygga fall även i framtiden.

16. Europaparlamentet uttrycker oro över den geografiska obalansen bland byråns högre chefer, mellanchefer och annan personal där 40,9 % är grekiska medborgare. Parlamentet insisterar på att förbättringar måste göras. Parlamentet uppmanar byrån att rapportera tillbaka om detta till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten.

17. Europaparlamentet noterar med oro att byrån under utarbetandet av arbetsprogrammet för 2023 identifierade ett resursunderskott på 734 000 EUR och två heltidsekvivalenter inom driften och 2,5 miljoner EUR inom företagstjänster. Parlamentet noterar vidare att en grundlig utvärdering av personalbehoven för 2023–2025 visade på ett betydande gap, särskilt när det gäller kritisk verksamhet, och utan ytterligare tjänster kan byrån komma att behöva prioritera och anpassa framtida arbetsprogram för att kompensera för resursbristen. Parlamentet noterar att byråns styrelse också har uttryckt behov av att öka antalet tjänster för att byrån fullt ut ska kunna fullgöra sitt mandat på ett hållbart sätt.

18. Europaparlamentet välkomnar byråns insatser för att integrera personer med funktionsnedsättning genom att skapa tillgänglig infrastruktur och stödtjänster.

19. Europaparlamentet noterar att byrån under 2022 fortsatte med sitt kompletterande stöd till personalen i form av kuponger, internetersättning och fit@work-programmet, och att den utvecklade sin uppförandekod, med en beskrivning av byråns förväntningar när det gäller personalens beteende och uppförande.

Upphandling

20. Europaparlamentet noterar med oro att revisionsrätten fann två fall där byrån hade tilldelat kontrakt till lågt värde (under 15 000 EUR) utan att utfärda en utvärderingsrapport och ett tilldelningsbeslut som vederbörligen godkänts och undertecknats av utanordnaren, vilket strider mot punkt 30.3 och 30.4 i bilaga I till budgetförordningen. Parlamentet påminner i detta avseende om att revisionsrätten gjorde en liknande iakttagelse i sin rapport för 2021 och om byråns svar att den redan hade vidtagit nödvändiga åtgärder för att ta itu med detta problem. Parlamentet insisterar på vikten av att genomföra förfaranden så att full efterlevnad av budgetförordningen säkerställs. Parlamentet uppmanar byrån att ta itu med de problem som revisionsrätten tagit upp och rapportera om utvecklingen i detta avseende till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten.

21. Europaparlamentet noterar att byrån enligt revisionsrätten under 2022 erbjöd sina chefer en professionell bedömning utförd av en extern leverantör som utsetts av byrån. Parlamentet noterar att i tre fall betalade byrån leverantören direkt för dessa tjänster, medan den i övriga 23 fall betalade ersättning till sina chefer, som själva hade betalat leverantören. Parlamentet observerar att det totala belopp som byrån betalade för de 26 bedömningarna var 120 276 EUR. Parlamentet beklagar att byrån utsåg leverantören utan att inleda ett öppet upphandlingsförfarande, och det var av denna anledning som revisionsrätten drog slutsatsen att dessa betalningar var oriktiga. Parlamentet uppmanar byrån att ta itu med de problem som revisionsrätten tagit upp och rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om eventuella åtgärder som vidtagits i detta avseende.

22. Europaparlamentet insisterar på att reglerna för offentlig upphandling är att upphandlande enheter ska kunna anskaffa de varor och tjänster de behöver till bästa pris samtidigt som de säkerställer rättvis konkurrens mellan anbudsgivare och efterlevnad av principerna om transparens, proportionalitet, likabehandling och icke-diskriminering. Parlamentet uppmanar byrån att ytterligare förbättra sina förfaranden för offentlig upphandling för att säkerställa att de fullt ut följer gällande regler och för att se till att de ger bästa möjliga valuta för pengarna.

Förebyggande och hantering av intressekonflikter samt transparens

23. Europaparlamentet noterar byråns befintliga åtgärder och pågående arbete för att säkerställa transparens och förebygga och hantera intressekonflikter, samt noterar att styrelseledamöternas meritförteckningar och förklaringar om intressekonflikter nu offentliggörs på byråns webbplats, även om några meritförteckningar saknas.

24. Europaparlamentet noterar att byrån inte rapporterade några fall av intressekonflikter under 2022. Parlamentet noterar vidare att byrån antagit styrelsens beslut 15/2021 om förebyggande av intressekonflikter och uppdateringen av förklaringsmallarna. Parlamentet insisterar på vikten av att ha förfaranden för att övervaka efterlevnaden av regler som har att göra med svängdörrsproblematik och aktivt övervaka yrkesverksamheten hos byråns högre tjänstemän (inbegripet de som har lämnat byrån under de senaste två åren) för att kunna upptäcka odeklarerade svängdörrssituationer.

25. Europaparlamentet noterar att kalendern över möten mellan byråns ledning och externa intressenter är offentligt tillgänglig på byråns webbplats.

26. Europaparlamentet påminner om att byrån behöver bli synligare i medierna, på internet och i sociala medier om allmänheten ska få kännedom om dess arbete.

Internkontroller

27. Europaparlamentet noterar att tjänsten för interrevision (IAS) under 2021 genomförde en revision av den strategiska programplaneringen och resultatförvaltningen och utfärdade sin slutliga revisionsrapport i april 2022, med tre viktiga rekommendationer, och noterar vidare att byrån höll med om iakttagelserna i revisionen och att den vidtagit nödvändiga åtgärder för att ta itu med problemen.

28. Europaparlamentet observerar att byrån enligt revisionsrätten inte har någon fördefinierad bedömningsmall, dvs. riktlinjer, som gör det lättare för utvärderingskommittén att bedöma anbud. Parlamentet noterar att detta medför en risk för att medlemmarna i utvärderingskommittén bedömer anbuden på ett inkonsekvent sätt. Parlamentet uppmanar byrån att ta itu med detta problem, som revisionsrätten tagit upp, och rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten.

29. Europaparlamentet noterar att byrån under 2022 utförde efterhandskontroller av finansiella transaktioner som gjorts under budgetåret 2021 i enlighet med artikel 45.8 och 45.9 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/715 ([3]). Parlamentet uppmärksammar att tre brister konstaterades, vilket ledde till tre rekommendationer om finansiella transaktioner, varav ingen ansågs vara kritisk. Parlamentet observerar att byrån för att ta itu med den största bristen, under 2022 införde bevakning av betalningstiden på veckobasis för att uppmärksamma berörd ekonomipersonal på brådskande transaktioner som återstår att behandla, i syfte att följa den rättsliga ramen för betalningsfrister.

([3]) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/715 av den 18 december 2018 med rambudgetförordning för de organ som inrättats enligt EUF-fördraget och Euratomfördraget och som avses i artikel 70 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046, (EUT L 122, 10.5.2019, s. 1).

30. Europaparlamentet noterar att bedömningen av ändamålsenligheten i byråns internkontrollsystem under 2022 baserades på ramens indikatorer och även på ytterligare uppgifter från specifika (risk)bedömningsrapporter, revisionsresultat och andra relevanta källor. Parlamentet konstaterar att bedömningen av byråns interna kontroller indikerar rimliga garantier när det gäller att underlätta ändamålsenlig och effektiv verksamhet, säkerställa kvalitetsrapportering och efterlevnad av förordningar, men att vissa förbättringar behövs när det gäller vissa principer för att öka ändamålsenligheten och säkerställa ett korrekt genomförande av de interna kontrollerna. Parlamentet uppmanar byrån att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om uppföljningen av förbättringsbedömningen.

Övriga synpunkter

31. Europaparlamentet noterar att byrån har genomfört viktiga åtgärder för att öka cybersäkerhetsskyddet, såsom säker e-postlösning (SECEM2), red team-övningar och uppföljande systemuppdateringar och förstärkningar, avveckling av äldre IKT-system, uppdatering av den interna policyramen för cybersäkerhet, med mera.

32. Europaparlamentet välkomnar att byråns styrelse till byråns samlade programdokument för 2022–2024 lade till målet att byrån ska uppnå klimatneutralitet i all sin verksamhet senast 2030. Parlamentet noterar att i och med antagandet av byråns verksamhetsstrategi blir Emas-certifiering och miljöanpassad offentlig upphandling centrala mål för byrån. Parlamentet noterar att certifieringsprocessen förväntas vara slutförd under 2024.

33. När det gäller andra övergripande iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet hänvisar Europaparlamentet till sin resolution av den 11 april 2024 ([4]) om byråernas verksamhetsresultat, ekonomiska förvaltning och kontroll.

([4]) Antagna texter av det datumet, P9_TA(2024)0280.